

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 20.07.1979, sp. zn. 6 Tz 29/79, ECLI:CZ:NS:1979:6.TZ.29.1979.1

Číslo: 11/1980

Právní věta: Pri účasti viacerých osôb na trestnom čine sa podmienky účinnej lítosti v zmysle § 66 Tr. zák. posudzujú u každej zo zúčastnených osôb samostatne. Ak jedna zo zúčastnených osôb dobrovoľne napravi škodlivý následok trestného činu (§ 66 písm. a/ Tr. zák.), neprospieva to druhej zúčastnenej osobe, ktorá sa o napravenie škodlivého následku nepričinila. Napraviť škodlivý následok trestného činu v zmyslu § 66 písm. a) Tr. zák. musí páchatel vlastným pričinením. Táto podmienka nie je splnená, ak páchatel ako vedúci organizácie síce zariadi napravenie škodlivého následku, ale nie na vlastné trovy, ale na trovy organizácie.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 20.07.1979

Spisová značka: 6 Tz 29/79

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Účinná lítost, Zánik trestnosti

Předpisy: 140/1961 Sb. § 66

§ 160 odst. 1

§ 184 141/1961 Sb. § 272

§ 267 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 11/1980 sb. rozh.

Pri účasti viacerých osôb na trestnom čine sa podmienky účinnej lítosti v zmysle § 66 Tr. zák. posudzujú u každej zo zúčastnených osôb samostatne. Ak jedna zo zúčastnených osôb dobrovoľne napravi škodlivý následok trestného činu (§ 66 písm. a/ Tr. zák.), neprospieva to druhej zúčastnenej osobe, ktorá sa o napravenie škodlivého následku nepričinila.

Napraviť škodlivý následok trestného činu v zmyslu § 66 písm. a) Tr. zák. musí páchatel vlastným pričinením. Táto podmienka nie je splnená, ak páchatel ako vedúci organizácie síce zariadi napravenie škodlivého následku, ale nie na vlastné trovy, ale na trovy organizácie.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 20. 7. 1979 sp. zn. [6 Tz 29/79.](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie okresného prokurátora v Michalovciach z 12. decembra 1978 sp. zn. Pv 819/78 a okresnému prokurátorovi v Michalovicah prikázal, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Uznesením vyhľadávacieho orgánu VB v Michalovciach z 30. októbra 1978 sp. zn. 423/310 sa podľa § 160 odst. 1 Tr. por. začalo trestné stíhanie pre trestný čin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 184 Tr. zák. na tomto skutkovom základe: Š. V. ako vedúci strediska Cemkostavu STAS 600 v Strážskom dňa 12. októbra 1978 prikázal strojníkovi J. B., aby s frézou Agrostavu Michalovce vykopával ryhu na plynovodné potrubie pre Chemkosta STAT 900, ale pri začatí vykopávky ho nepoučil, ako si má počínať, najmä že ryhu bude vykopávať krížom cez zakopaný diaľkový telekomunikačný kábel. Tým sa stalo, že J. B. 17. októbra 1978 pretrhol frézou tri diaľkové káble, čím vznikla Okresnej správe diaľkových spojov v Michalovciach škoda v sume 18 000,- Kčs.

Vyhľadávací orgán VB v Michalovciach oznámil podľa § 169 písm. a) Tr. por. Š. V. 2. novembra 1978, že ho stíha ako obvineného pre uvedený trestný čin.

Vyhľadávací orgán VB v Michalovicach oznámil dňa 10. novembra 1978 podľa § 169 písm. a) T. por. aj J. K., vedúcemu stavby Chemkostavu STAS 600 v Strážskom, že ho stíha pre trestný čin podľa § 184 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že vo svojej funkcii, hoci ho vedúci strediska Š. V. dňa

12. októbra 1978 upozornil, že má poučiť strojníka J. B., ktorý mal frézou Agrostavu vykopávať ryhu pre plynovodné potrubie, ako si má počínať a vytýčiť mu pozemné vedenie iných organizácií, túto úlohu nesplnil, čím sa stalo, že dňa 17. októbra 1978 došlo k pretrhnutiu telekomunikačného diaľkového kábla; tým vznikla Okresnej správe diaľkových spojov v Michalovciach škoda v sume 18 000,- Kčs.

Po skončení vyhľadávania okresný prokurátor v michalovciach uznesením z 12. decembra 1978 sp. zn. Pv 819/78 trestné stíhanie obvinených zastavil podľa § 172 odst. 1 písm. f) Tr. por. preto, že trestnosť činov obvinených zanikla na základe účinnej ľútosti podľa § 66 písm. a) Tr. zák. Splnenie predpokladov účinnej ľútosti videl prokurátor v tom, že podľa svedectva J. M., vedúceho údržby Oblastnej správy diaľkových spojov v Michalovciach ešte v deň pretrhnutia káblov pracovníci Chemkostavu dobrovoľne a aktívne okamžite poskytli pomoc pri odstraňovaní škodlivého následku, teda poruchy na diaľkovom komunikačnom vedení a ich zásluhou bol kábel daný za 6 hodín do pôvodného stavu. Škoda 4546,- Kčs bola uhradená.

Toto uznesenie sa stalo právoplatným 3. januára 1979.

Proti tomuto uzneseniu okresného prokurátora podal generálny prokurátor SSR v lehote uvedenej v § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona v neprospech obvinených. Odôvodnil ju tým, že vykonaným vyhľadávaním nebolo náležite zistené, či, akým spôsobom a do akej miery sa obvinený Š. V. aktívne podieľal na napravení škodlivého následku. Jediným dôkazom je vlastná výpoveď obvineného, ktorá nemôže byť dostatočným podkladom pre záver o účinnej ľútosti obvineného. Výpoveď svedka J. M. je nekonkrétna a nie je z nej zrejmé, či sa jeho tvrdenia vzťahujú na obvineného Š. V. Iných dôkazov o účinnej ľútosti tohto obvineného vo vyšetrovacom spise niet. Vo vzťahu k obvinenému J. K. vyšetrovateľ nežadovávajú žiadne dôkazy a ani sám obvinený vo svojej výpovedi neuviedl skutočnosti odôvodňujúce použitie ustanovenia § 66 Tr. zák. Naopak z výsledkov vyhľadávania je nepochybné, že obvinený J. K. sa nemohol pričiniť o napravenie škodlivého následku pre svoju neprítomnosť. V tejto súvislosti treba uviesť, že prípadné splnenie podmienok účinnej ľútosti u jedného obvineného nemôže byť na osoh druhému obvinenému, ktorý sám podmienky

účinnnej ľútosti nesplnil.

Na základe tejto sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd SSR v zmysle § 267 odst. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Na neúplne zistenom skutkovom stave a mylnom výklade zákona je založené aj rozhodnutie prokurátora o použití § 66 písm. a) Tr. zák. o účinnej ľútosti obvinených.

Na trestný čin podľa § 184 Tr. zák. sa vzťahuje ustanovenie § 66 Tr. zák. o účinnej ľútosti.

Napravenie škodlivého následku pri tomto trestom čine, t. j. ohrozenie prevádzky všeobecne prospešného zariadenia, ktorým je v zmysle § 182 odst. 1 písm. a) Tr. zák. aj verejné telekomunikačné zariadenie, predpokladá, že páchatel odstráni trestným činom spôsobené zmeny na chránenom záujme a všetky ostatné škodlivé následky a tým v podstate obnoví stav, ktorý bol pred trestným činom. Napravenie škodlivého následku vyžaduje vždy aktívnu činnosť páchatela. Ak bol škodlivý následok napravený bez páchatelovho pričinenia pôsobením iných osôb alebo síl, páchatelovi to z hľadiska ustanovenia o účinnej ľútosti nepomáha. účinná ľútosť neprichádza do úvahy ani vtedy, ak nie je uvedenie do predošlého stavu aspoň v podstatných rysoch možné. Napokon nestačí len peňažná náhrada spôsobenej škody, najmä ak bola poskytnutá z prostriedkov organizácie, ktorej je páchatel vedúcom.

Vzhľadom na to, že účinná ľútosť v zmysle § 66 Tr. zák. predpokladá dobrovoľnú aktívnu činnosť páchatela pri náprave škodlivého následku, použitie tohto zákonného ustanovenia v danom prípade v prospech obvineného J. K. treba za terajšej dôkazovej situácie považovať za porušenie zákona v jeho prospech, lebo tento obvinený v čase opravy roztrhnutých káblov bol mimo miesta činu na školení. Prípadná účasť obvineného Š. V. na náprave škodlivého následku nemôže osožiť aj obvinenému J. K. Pri účasti viacerých osôb na trestnom čine ako páchatelov (účastníkov) treba účinnú ľútosť posudzovať samostatne u každej z zúčastnených osôb.

Pokiaľ ide o obvineného Š. V., použitie § 66 Tr. zák. je v rozhodnutí prokurátora založené na obhajobe obvineného, že po pretrhnutí telekomunikačného kábla telefonoval Správa diaľkových spojov v Michalovciach, aby prišli poruchu čím skôr odstrániť, a potom sám zabezpečil potrebnú pomoc pri odstraňovaní poruchy, ako aj na svedectve J. M., ktorý v tejto súvislosti uviedol, že pracovníci Chemkostavu STAS 600 Strážske pri odstraňovaní poruchy poskytli potrebnú pomoc, spôsobenie škody lutovali a Chemkostav spôsobenú škodu v sume 4546,- Kčs Správe diaľkových spojov uhradil.

Z týchto dôkazov možno vyvodiť len to, že poruchu na diaľkových telekomunikačných kábloch, teda škodlivý následok konania obvinených odstraňovali pracovníci poškodeného podniku, Oblastnej správy diaľkových spojov Košice, pričom im pomáhali pracovníci Chemkostavu STAS Strážske z podnetu obvineného Š. V., ktorý svoj čin lutoval a zariadil uhradenie škody v sume 4546,- Kčs z prostriedkov n. p. Chemkostav STAS Strážske. Obvinený Š. V. však nemal priamu osobnú účasť na odstránení škodlivých následkov.

Za tejto dôkazovej situácie nemožno hovoriť o účinnej ľútosti obvineného Š. V. v zmysle § 66 písm. a) Tr. zák. Došlo preto k porušeniu tohto zákonného ustanovenia aj v prospech tohto obvineného.

Bolo treba počutím informovaného zástupcu poškodeného podniku ako svedka objasniť, o aké verejné telekomunikačné zariadenie ide, aký bol rozsah (intenzita) ohrozenia, resp. porušenia prevádzky tohto zariadenia, či sa škodlivé následky uvedenej poruchy úplne odstránili, prípadne do akej miery sa odstránili. Bolo ďalej potrebné vypočutím svedkom M. B. i ďalších zistiť, z akých

prameňov sa údržba správy diaľkových spojov dozvedela o roztrhnutí káblov, či Š. V. sám telefonoval a či sa ponúkol pomáhať pri odstraňovaní poruchy alebo to urobil len na požiadanie, ktorí pracovníci podniku Chemkostav STS Strážske pomáhali pri odstraňovaní vzniknutej poruchy, v čom spočívala ich práca a či mala podstatný alebo len podradný význam pre odstránenie poruchy.

Len keď sa zistí, že obvinený Š. V. dobrovoľne, teda pred odhalením trestného činu z vlastnej iniciatívy a na vlastnú ťarchu (nie na ťarchu podniku Chemkostav STAS Strážske) zabezpečil pracovné sily na odstránenia vzniknutej poruchy telekomunikačného zariadenia v podstatnej miere tak, že došlo k úplnému obnoveniu prevádzky uvedeného zariadenia bez akýchkoľvek ďalších škodlivých následkov, bude možné použiť v jeho prospech ustanovenie § 66 písm. a) Tr. zák. vo vzťahu k trestnému činu podľa § 184 Tr. zák.